

# Nie znam tych mężczyzn. Ty ich znasz?

No conozco a estos hombres. ¿Tú los conoces?

## **Lección 16, Tema: No conozco a estos hombres. ¿Tú los conoces?**

Lekcja 16, Temat: Nie znam tych mężczyzn. Ty ich znasz?

¡Hola! ¿Cómo estás?

Jest mi bardzo miło powitać Cię w drugiej części kursu "Hiszpański na Szóstkę"! Cieszę się, że zdecydowałeś się na kontynuację nauki razem ze mną. Gratuluję Ci tej decyzji, bo znajomość hiszpańskiego to będzie dla Ciebie doskonała inwestycja na całe Twoje życie!

Mam nadzieję, że materiał z pierwszej części kursu jest Ci dobrze znany i jesteś gotowy na przyswojenie kolejnej porcji słownictwa, wyrażań i gramatyki. Jeśli tak, to zaczynamy!

Na dzisiejszej lekcji będzie sporo gramatyki. Wiem, że to niezbyt dobra wiadomość, ale nie martw się, wszystko wyjaśnię Ci tak, że zrozumiesz bez trudu. A dzięki temu opanujesz ważne zagadnienia, bez których ani rusz!

Tematem tej lekcji będzie dopełnienie bliższe (*complemento directo*) i dalsze (*complemento indirecto*) oraz stosowane z nimi zaimki. Brzmi skomplikowanie, ale tak naprawdę to jest całkiem proste, zaraz zobaczysz.

Zacznijmy od dopełnienia bliższego. Spójrz najpierw na poniższe zdania i posłuchaj ich.

### **Escucho la radio.**

Słucham radia.

### **Contesto la carta.**

Odpowiadam na list.

Czasownik "contestar" jest czasownikiem regularnym, oznacza "odpowiadać" i nie łączy się z żadnym przyimkiem, w przeciwieństwie do języka polskiego, gdzie mówimy "odpowiadać **na** coś". Jedynie w przypadku zwrotu "odpowiadać na pytanie" mogą pojawić się dwie opcje, a mianowicie "contestar **la pregunta**" i "contestar **a la pregunta**" i obie są poprawne.

Wracając do naszego zdania, "la carta" oznacza w języku hiszpańskim "list", zatem "contestar **la carta**" oznacza "odpowiadać **na list**".

Teraz kolejne przykłady.

**Espero un telegrama.**

Czekam na telegram.

Czasownik "esperar" oznacza "czekać" i tak samo jak w powyższym przykładzie mówimy po hiszpańsku "czekać coś", a nie jak w języku polskim "czekać **na** coś".

**El profesor explica la gramática.**

Nauczyciel tłumaczy gramatykę.

"Explicar" to regularny czasownik oznaczający "tłumaczyć".

W powyższych zdaniach fragmenty zaznaczone na niebiesko to właśnie dopełnienia bliższe, czyli *complemento directo*.

Co to jest dopełnienie?

Jeśli nie pamiętasz ze szkoły, to przypomnę Ci, że jest to część zdania określająca przedmiot czynności, o której mówi orzeczenie zdania (czasownik). Dopełnienie to zwykle jakaś rzecz lub osoba, której dotyczy omawiana czynność. Na przykład:

**Kot pije mleko.** - orzeczeniem jest tu **pije**, które mówi co robi podmiot zdania - **kot**. Ale **CO** konkretnie pije kot? Mleko! I właśnie **mleko** w tym zdaniu jest dopełnieniem.

W języku hiszpańskim ważne jest zapamiętanie następującej reguły. Mianowicie jeśli dopełnienie bliższe jest rzeczą, to czasownik łączy się z nim bezpośrednio, bez żadnego przyimka, tzn:

**verbo + complemento directo (cosa)**  
czasownik + dopełnienie bliższe (rzecz)

(przykłady tej zasady widzisz w zdaniach powyżej),  
natomiast jeśli dopełnienie bliższe jest osobą, to czasownik łączy się z nim W KAŻDYM PRZYPADKU za pomocą przyimka "a", tzn:

**verbo + a + complemento directo (persona)**  
czasownik + a + dopełnienie bliższe (osoba)

Oto przykłady tej zasady. Dla lepszego porównania użyję tych samych czasowników co poprzednio, tylko dopełnienia zamienię na osoby.

**Escucho a mi madre.**

Słucham mojej mamy.

**Contesto al profesor.**

Odpowiadam nauczycielowi.

(Przypominam, że przyimek "a" i rodzajnik "el" łączą się dając "al").

**Espero a mi hermano.**

Czekam na mojego brata.

Czy jak dotąd wszystko jest dla Ciebie jasne?

Przyjrzyj się zatem następującym pytaniom i spróbuj udzielić na nie odpowiedzi.

**¿Qué compran ustedes?**

Co państwo kupują?

Czy wiesz jak odpowiedzieć na to pytanie? Pamiętaj, że "ustedes" jest formą grzecznościową.  
.....

Odpowiedź może być np. następująca:

**Compramos vino.**

Kupujemy wino.

"Vino" to w tym zdaniu dopełnienie bliższe; kupujemy: **co? - vino**. Oczywiście zamiast wina może być jakakolwiek inna rzecz.

Następne pytanie jest następujące:

**¿Qué fumáis?**

Co palicie?

"Fumar" to czasownik regularny oznaczający "palić", w sensie "palić papierosa, fajkę...".

Zatem odpowiedź może być następująca:

**Fumamos un cigarro.**

Palimy papierosa.

I jeszcze jedno pytanie.

**¿Qué estudian Susana y Pedro?**

Czego uczą się Susana i Pedro?

Odpowiedź:

**Susana y Pedro estudian inglés.**

Susana i Pedro uczą się angielskiego.

Porównaj teraz dla przykładu zadane inne pytania, gdy dopełnieniem bliższym będzie osoba.

**¿A quién espera usted?**

Na kogo pan czeka?

Przypominam, że "czekać na kogoś" to "esperar a alguien".

Odpowiedź może być następująca:

**Espero al señor García.**

Czekam na pana Garcíę.

Inne pytanie:

**¿A quién visitas los domingos?**

Kogo odwiedzasz w niedziele?

Możliwa odpowiedź to na przykład:

**Los domingos visito a mi abuela.**

W niedziele odwiedzam moją babcię.

Zatem "visitar monumentos" będzie oznaczać "zwiedzać/odwiedzać zabytki", a "visitar a una persona" będzie oznaczać "odwiedzać jakąś osobę".

Generalnie w większości przypadków "dopełnienie bliższe", czyli "*complemento directo*", odpowiada na pytania "kogo?/co?", np.:

"fumar un cigarro" - "palić (co?) papierosa"

"esperar el autobús" - "czekać (na co?) na autobus"

"esperar a Juan" - "czekać (na kogo?) na Juana"

"conocer esta ciudad" - "znać (co?) to miasto"

"conocer a este actor" - "znać (kogo?) tego aktora"

"mirar estos coches" - "patrzeć (na co?) na te samochody"

"mirar a estas chicas" - "patrzeć (na kogo?) na te dziewczyny"

"escuchar la música" - "słuchać (co?/czego?) muzyki"

"escuchar a los padres" - "słuchać (kogo?) rodziców"

Zdarza się jednak, że niektóre czasowniki wymagają zadania innego pytania po polsku, a mianowicie "komu?/czemu?", które jest pytaniem o "dopełnienie dalsze", czyli "*complemento indirecto*".

Najczęściej spotykany taki czasownik to "ayudar a alguien", czyli "pomagać komuś". Po polsku "pomagamy komu", a po hiszpańsku "pomagamy kogo". Tak samo jest w przypadku czasownika "contestar a alguien", po polsku "odpowiadamy komu", a po hiszpańsku "odpowiadamy kogo".

**Carmen ayuda a su madre.**

Carmen pomaga swojej mamie.

Zadawanie tych pytań bardzo pomaga w ustaleniu odpowiedniego zaimka, czy to dopełnienia bliższego czy dalszego. Najlepiej wyjaśni Ci te zagadnienia dalszy ciąg tej lekcji.

A oto jak wyglądają zaimki "*complemento directo*", czyli "dopełnienia bliższego", oraz

"complemento indirecto", czyli "dopełnienia dalszego":

<b>Sujeto</b> (Podmiot) <b>kto?/co?</b>	<b>Complemento directo</b> (Dopełnienie bliższe) <b>kogo?/co?</b>	<b>Complemento indirecto</b> (Dopełnienie dalsze) <b>komu?/czemu?</b>
Yo	Me	Me
Tú	Te	Te
Él/Ella/Usted	Lo(Le)/La	Le
Nosotros/as	Nos	Nos
Vosotros/as	Os	Os
Ellos/Ellas/Ustedes	Los(Les)/Las	Les

A oto jak powyższych zaimków używa się w zdaniach.

Zacznijmy od przypadków najprostszych, a mianowicie od pierwszej i drugiej osoby.

Spójrz na poniższe zdania:

**¿Me puedes ayudar, por favor?**

Możesz mi pomóc, proszę?

**No, lo siento, no te puedo ayudar.**

Nie, przykro mi, nie mogę ci pomóc.

**Sí, por supuesto, te puedo ayudar.**

Tak, oczywiście, mogę ci pomóc.

Zwróć uwagę, że zaimek zawsze stoi przed czasownikiem, który jest odmieniony. Jeżeli w zdaniu znajduje się również bezokolicznik (czasownik w formie nieodmienionej), to można zaimek przyłączyć do tego właśnie bezokolicznika. Zatem powyższe zdania można powiedzieć w inny sposób i będą one tak samo poprawne, zobacz:

**¿Puedes ayudarme, por favor?**

Możesz mi pomóc, proszę?

**No, lo siento, no puedo ayudarte.**

Nie, przykro mi, nie mogę ci pomóc.

**Sí, por supuesto, puedo ayudarte.**

Tak, oczywiście, mogę ci pomóc.

A teraz spójrz na inny przykład:

**Mañana os llamo y conversamos.**

Jutro do was zadzwonię i porozmawiamy.

Czasownik "llamar", poza znaczeniem "nazywać", oznacza również "dzwonić", a "dzwonić do kogoś", zgodnie z wcześniej omówioną zasadą to "llamar a alguien".

Zatem w powyższym zdaniu zaimek "os" zastąpił zwrot "a vosotros", który nie jest poprawny, gdyż nie powiemy "Mañana llamo a vosotros", co (mimo że rozumiałe) nie jest poprawne.

Spójrz na kolejny przykład użycia zaimków.

**Su hermana no nos conoce.**

Jego/jej/ich siostra nas nie zna.

Zapewne zwróciłeś uwagę, że pierwsze i drugie osoby zaimków obu dopełnień są takie same.

**Nuestra abuela siempre nos trae chucherías cuando viene a visitarnos.**

Nasza babcia zawsze przynosi nam słodycze, kiedy przychodzi nas odwiedzić.

Zwróć uwagę, że w powyższym zdaniu dwa razy pojawia się zaimek "nos", lecz w dwóch różnych dopełnieniach.

Mianowicie czasownik "traer" oznaczający "przynosić" łączy się z dopełnieniem dalszym "traer algo a alguien" - "przynosić coś komuś", to coś to są "słodycze" - "chucherías", a komu one są przynoszone? No właśnie "nam", czyli "nos" ("a nosotros").

W drugiej części zdania natomiast pojawia się czasownik "visitar" oznaczający "odwiedzać", który łączy się z pytaniem "kogo?" i "visitar a alguien" oznacza "odwiedzać kogoś", czyli zaimek "nos" tak jak i pozostałe zaimki pierwszej i drugiej osoby obu liczb wygląda tak samo, a ma różne znaczenia.

Chciałabym, abyś zwrócił również uwagę na kwestię przyimka "a". Nie wiem czy zauważyłeś, ale pojawia się on w obu dopełnieniach. To tak naprawdę są dwa różne "a", chociaż tak samo

wyglądające. Ważne, abys zapamiętał sobie następującą rzecz.

"A" w dopełnieniu bliższym pojawia się, jak już wcześniej wspominałam, tylko przy osobie, np:

"ver **a** alguien" - "widzieć kogoś"

"ver algo" - "widzieć coś"

natomiast w dopełnieniu dalszym pojawia się w każdym przypadku, (aczkolwiek przypadków, w których byłaby rzecz w zdaniu z dopełnieniem dalszym jest niewiele), np:

"decir algo **a** alguien" - "powiedzieć coś komuś"

**Siempre te digo que tienes que tener más cuidado.**

Zawsze ci mówię, że musisz być bardziej ostrożny.

"tener cuidado" oznacza "być ostrożnym", a słówko "más" to "bardziej, więcej"

Teraz przejdźmy do zaimków dla osób trzecich, których użycie jest nieco bardziej skomplikowane. Spójrz na poniższe przykłady.

"Yo doy a Juan el libro".

**Yo doy a Juan el libro.**

Daję Juanowi książkę.

W tym zdaniu mamy dwa dopełnienia. "Daję (komu?) Juanowi (co?) książkę".

"A Juan" możemy zamienić na zaimek dopełnienia dalszego, czyli "jemu" - "le"

zatem nasze zdanie może brzmieć:

"Yo **le** doy el libro" - "Ja **mu** daję książkę".

Możemy też zamienić dopełnienie bliższe na zaimek, czyli "el libro" to będzie "lo" - po polsku "go" (pamiętaj, w języku hiszpańskim "książka" jest rodzaju męskiego, a nie żeńskiego jak w polskim).

**Yo doy**

**a Juan  
le**

**el libro.  
lo.**

Jeśli chcesz zamienić całe zdanie używając zaimków, to musisz dokonać jeszcze jednego przekształcenia. Mianowicie zaimki dopełnienia dalszego "le/les", gdy towarzyszą zaimkom dopełnienia bliższego "lo/los/la/las", przechodzą w "se", zatem powyższe zdanie po przekształceniu będzie brzmiało:

**"Yo se lo doy"** (nie "Yo le lo doy". !!!), czyli "Daję mu go", przy czym "go" to jest właśnie "el libro".

W języku hiszpańskim istnieje zwyczaj powtarzania dopełnienia dalszego osoby, aby między innymi uniknąć pomyłek w przypadku osoby trzeciej, mianowicie "le" i "les" nie mają rozróżnienia na rodzaj, np.

### **¿Le puedo hacer una pregunta?**

Czy mogę zadać panu/pani/jemu/jej pytanie?

W powyższym zdaniu, które jest wyrwane z kontekstu, widać, że zaimek "le" może mieć kilka znaczeń. W takich przypadkach, kiedy może dojść do niezrozumienia zdania przez naszego rozmówcę, należy po prostu podać osobę, o której jest mowa, np:

"¿Le puedo hacer a Juan una pregunta?" - wtedy już wiadomo, że chodzi o Juana.

"¿Le puedo hacer a tu hermana una pregunta?" - wiadomo, że chodzi o siostrę.

Poza tym w języku hiszpańskim istnieje zwyczaj powtarzania dopełnienia, mimo że z samego zdania wynika o jaką osobę chodzi. Niestety nie da się tego w żaden logiczny sposób wytłumaczyć, gdyż jest to po prostu pewien zwyczaj językowy, o którym należy pamiętać. Należy także pamiętać, że w zdaniu najważniejsze są powyższe zaimki i one muszą wystąpić w nim obowiązkowo, a dodatkowo można powtórzyć dopełnienia, tak jak na przykład w poniższym zdaniu:

### **Les presento a ustedes a mi novia.**

Przedstawiam państwu moją narzeczoną.

W powyższym zdaniu nie byłoby konieczne użycie drugi raz dopełnienia "a ustedes", gdyż samo "les" w zwrocie grzecznościowym oznacza "państwu", natomiast jest to bardzo charakterystyczne dla hiszpańskiego i należy o tym pamiętać.

Na koniec chciałabym powiedzieć o jeszcze jednej kwestii, mianowicie o zaimkach dopełnienia bliższego. Opiszę to na podstawie czasownika "querer" w jego drugim znaczeniu, czyli "kochać". Łączy się on z dopełnieniem bliższym "kochać kogo/co?". Spójrz na poniższe zdanie:

**Yo quiero mucho a mis sobrinos.**

Bardzo kocham moich siostrzeńców.

Po zamianie na zaimek:

**Los quiero mucho.**

Bardzo ich kocham.

A teraz zmienię szyk zdania:

**A mis sobrinos los quiero mucho.**

Bardzo kocham moich siostrzeńców.

W powyższym zdaniu dwa razy powtórzone zostało dopełnienie bliższe. Tłumacząc dosłownie, to zdanie brzmiałoby: "Moich siostrzeńców ich bardzo kocham". Wygląda to jak przysłowiowe masło maślane, natomiast jest zasada, która mówi o tym, że jeśli zaczynamy zdanie od dopełnienia bliższego, czyli w powyższym przykładzie "moich siostrzeńców", to zaimek dopełnienia musi zostać użyty.

Spójrz na poniższe przykłady:

**La comida la compro yo.**

Ja kupię jedzenie. (dosł. *Jedzenie, je kupię ja.*)

Jeśli zmienimy szyk zdania, to zaimka nie użyjemy.

**Yo compro la comida.**

Ja kupię jedzenie.

**A esta chica no la conocemos.**

Nie znamy tej dziewczyny. (dosł. *Tej dziewczyny jej nie znamy.*)

I po zmianie szyku:

**No conocemos a esta chica.**

Nie znamy tej dziewczyny.

I z samym zaimkiem:

**No la conocemos.**

Nie znamy jej.

I jeszcze jedna informacja. Mianowicie, jeśli powrócisz to tabelki z zaimkami, którą przedstawiłam na początku lekcji, to zobaczysz, że przy zaimkach dopełnienia bliższego, a konkretnie przy rodzaju męskim, obok zaimków "lo" i "los" w nawiasie znajdują się odpowiednio zaimki "le" i "les". W języku hiszpańskim zaimki dopełnienia bliższego dla trzeciej osoby rodzaju męskiego mogą zostać zastąpione zaimkami dopełnienia dalszego, ale tylko i wyłącznie w przypadku osób rodzaju męskiego! To znaczy, że zdanie:

"Yo a Ramiro **lo** quiero mucho" - "Bardzo kocham Ramira"

może również brzmieć:

"Yo a Ramiro **le** quiero mucho" i znaczy ono dokładnie to samo.

W przypadku rodzaju żeńskiego, zaimek "la" nie może być zastąpiony przez inny:

"Yo a Elena **la** quiero mucho" - "Bardzo kocham Elenę".

Mam nadzieję, że ta spora ilość przedstawionych powyżej zasad jest dla Ciebie jasna. Jest ich niestety dużo i są dosyć skomplikowane, dlatego teraz je przećwiczymy, a w ścisłości do tej lekcji znajdziesz je jeszcze raz uporządkowane i wypunktowane.

Zacznijmy od udzielania odpowiedzi na pytania:

**¿Podéis hacernos este trabajo?**

Możecie wykonać nam (dla nas) tę pracę?

Odpowiedź może być twierdząca lub przecząca.

**Sí, podemos hacéroslo. / Sí os lo podemos hacer.**

Tak, możemy dla was ją wykonać.

**No, no podemos hacéroslo. / No, no os lo podemos hacer.**

Nie, nie możemy dla was jej wykonać.

W zdaniu powyższym dopełnienie dalsze odpowiadające na pytania "komu?/czemu?" to "os" - "wam" - i stoi zawsze przed dopełnieniem bliższym "kogo? co?", w tym przypadku "lo", czyli "go" ("praca" - "el trabajo" - jest rodzaju męskiego).

Zwróć uwagę w powyższych zdaniach na następujące kwestie. Po pierwsze zgodnie z tym o czym wcześniej wspominałam, istnieją dwie możliwości ustawienia zaimków. Albo przed odmienianym czasownikiem:

"os lo podemos hacer",

albo dołączone do bezokolicznika, jeżeli takowy w zdaniu się pojawia:

"podemos hacéroslo" - lecz wówczas należy pamiętać o konieczności zaznaczenia, w niektórych przypadkach, akcentu, gdyż czasownik musi akcentować się w tym miejscu, w którym akcentuje się, gdy nie towarzyszy mu zaimek.

Np. czasownik "hacer" akcentuje się jak każdy bezokolicznik na ostatnią sylabę. Jeśli dodamy do niego zaimek np. "hacerlo" czyli "zrobić go/to", to zaznaczenie akcentu nie jest konieczne, gdyż zgodnie z zasadami akcentowania wyraz, który kończy się na samogłoskę, akcentuje się na przedostatnią sylabę, a w powyższym przypadku bezokolicznik + zaimek tworzą jeden wyraz. Natomiast jeśli dodamy jeszcze jeden zaimek "hacéroslo" to wówczas, gdybyśmy nie zaznaczyli akcentu graficznego, to zgodnie z zasadą, że wyraz kończący się na samogłoskę akcentuje się na przedostatnią sylabę, to akcent w powyższym wyrazie padłby na przedostatnie "o", czyli na zaimek "os", co byłoby niepoprawne, gdyż taki wyraz z niezaznaczonym akcentem przeczytalibyśmy:

**haceroslo**

podczas gdy wyraz ten powinien brzmieć:

**hacéroslo**

Dlatego w tym przypadku należy zaznaczyć akcent, gdyż jest on kluczowy dla poprawnej intonacji wyrazu.

Przejdźmy zatem do kolejnych pytań i odpowiedzi.

**¿Puedes cantarme una canción?**

Czy możesz zaśpiewać mi piosenkę?

**Sí, te la puedo cantar. / Sí, puedo cantártela.**

Tak, mogę ci ją zaśpiewać.

**No, no te la puedo cantar. / No, no puedo cantártela.**

Nie nie mogę ci jej zaśpiewać.

**¿Puede Vd. decirme dónde vive Mario?**

Czy może mi pan/pani powiedzieć, gdzie mieszka Mario?

**Sí, claro, se lo puedo decir. / Sí, claro, puedo decírselo.**

Tak, jasne, mogę to panu/pani powiedzieć.

**No, desgraciadamente, no se lo puedo decir. / No, desgraciadamente, no puedo decírselo.**

Nie, niestety nie mogę tego panu/pani powiedzieć.

Pamiętaj o tym, o czym wcześniej już wspominałam, a mianowicie o zmianie zaimków "le/les" w "se", jeśli towarzyszą im zaimki "lo/los/la/las".

Na koniec spójrz jeszcze na poniższe przekształcenia.

**Marta compra las flores a su madre.**

Marta kupuje kwiaty swojej mamie.

Spróbuj zamienić podkreślone dopełnienia na zaimki. Pomogę Ci.

"a su madre" - "swojej mamie" to dopełnienie dalsze (komu?)

"las flores" - "kwiaty" to dopełnienie bliższe (co?)

Zatem "a su madre" zamienimy na "jej" czyli "le", a "las flores" na "las" czyli "je".

W zdaniu pierwsze w kolejności będzie "le", a następnie "las" i tu musisz pamiętać o zamianie "le"

na "se", zatem całe zdanie brzmieć będzie:

**"Marta se las compra".**

Zaimki muszą znajdować się przed odmienionym czasownikiem, no i żeby zdanie brzmiało całkiem po hiszpańsku, to powtórzmy dopełnienie dalsze i całe zdanie będzie brzmiało:

**Marta se las compra a su madre.**

Marta jej je kupuje (swojej matce).

I jeszcze jeden przykład.

**Pedrito te dice que no quiere comer.**

Pedrito mówi ci, że nie chce jeść.

**Pedrito te lo dice.**

Pedrito mówi ci to.

Mam nadzieję, że udało mi się objaśnić Ci ten temat w sposób jasny i zrozumiały i będziesz umiał używać w życiu codziennym powyższych zaimków. Nie przejmuj się, jeśli na początku będą sprawiały Ci one trudność, jestem pewna, że z czasem staną się one dla Ciebie proste i oczywiste - to tylko kwestia wprawy! Zapraszam Cię do poćwiczenia sobie tego tematu w zakładce "Ćwiczenia" i zapraszam serdecznie na kolejną lekcję.

¡Hasta pronto!

Kasia

# Ściąga

## Zebrane zasady dotyczące zaimków dopełnienia bliższego i dalszego

**1.** Dopełnienie dalsze to ta część zdania, która prawie zawsze odpowiada na pytania **komu? czemu?**, a dopełnienie bliższe to ta część zdania, która prawie zawsze odpowiada na pytania **kogo? co?**

Wyjątki np:

**ayudar a alguien, contestar a alguien** - po polsku te czasowniki łączą się z dopełnieniem dalszym, a po hiszpańsku z bliższym.

**2.** W dopełnieniu bliższym przed osobą zawsze musi pojawić się przyimek **a**, np.:

<b>mirar a alguien</b>	patrzeć na kogoś
<b>esperar a alguien</b>	czekać na kogoś
<b>ver a alguien</b>	widzieć kogoś

Przed rzeczami przyimek nie jest używany, np.:

<b>ver algo</b>	widzieć coś
<b>esperar algo</b>	czekać na coś

**3.** Przyimek **a** zawsze poprzedza dopełnienie dalsze, np.:

<b>dar a alguien (algo)</b>	dać komuś (coś)
<b>hacer a alguien (algo)</b>	zrobić komuś (coś)

Rzadko zdarzają się przypadki dopełnienia dalszego w postaci rzeczy, ale mogą się pojawić.

**4.** Zaimki znajdują się zawsze przed czasownikiem odmienianym, mogą też zostać dołączone do bezokolicznika.

**5.** Kolejność zaimków jest następująca: najpierw zaimek dopełnienia dalszego, następnie

dopełnienia bliższego.

**6.** Jeżeli zaimki trzeciej osoby liczby pojedynczej i mnogiej dopełnienia dalszego łączą się z zaimkami trzeciej osoby liczby pojedynczej i mnogiej dopełnienia bliższego, to **le** i **les** przechodzą w **se**.

Połączenia mogą być następujące:

**se lo**

**se la**

**se los**

**se las**

**7.** W języku hiszpańskim charakterystyczne jest tzw. podwójne dopełnienie, czyli użycie zaimka oraz dopełnienia równocześnie, np.:

**Le recomiendo a tu madre.**

**Le doy a Juan.**

**8.** Jeżeli zaczynamy zdanie od dopełnienia bliższego, to zaimek tego dopełnienia musi zostać powtórzony, np.:

**La habitación la limpio yo.** (dosł.) Pokój posprzątam ja.

**La cena la hace Juan.** Juan robi kolację.

Jeśli zmienimy szyk zdania, zaimek nie jest używany, czyli:

**Yo limpio la habitación.**

**Juan hace la cena.**

## El vocabulario

**desgraciadamente** niestety

**claro** jasne

**lo siento** przykro mi

**chucherías** słodczyce

<b>el postre</b>	deser
<b>esperar</b>	czekać
<b>contestar</b>	odpowiadać
<b>ayudar</b>	pomagać
<b>traer</b>	przynosić ( <b>traigo, traes, ...</b> )
<b>tener cuidado</b>	uważać (być ostrożnym)
<b>dar</b>	dawać ( <b>doy, das, ...</b> )
<b>conocer</b>	znać ( <b>conozco, conoces, ...</b> )
<b>decir</b>	mówić, powiedzieć ( <b>digo, dices, dice, decimos, decís, dicen</b> )
<b>traducir</b>	tłumaczyć ( <b>traduzco, traduces, ...</b> )
<b>prestar</b>	pożyczać
<b>prometer</b>	obeцywać
<b>llamar</b>	dzwonić
<b>llevar</b>	zanieść